

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIB-300/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola a Základní škola, Želešice, Sadová 338
Sídlo:	Sadová 338, 664 43 Želešice
IČ:	70842663
Identifikátor:	600 025 144
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Leošem Huzlíkem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti:	Sadová 338, Želešice
Termín inspekční činnosti:	9. - 11. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, zaměřená na žáky vzdělávané podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále „RVP ZŠS“) a příslušných vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle oborů vzdělání pomocná škola a základní škola speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále „ŠVP ZŠS“) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Mateřská škola a Základní škola Želešice, Sadová 338 (dále „škola“) je škola zřízená pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Ve školním roce 2010/2011 vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, internátu a školní jídelny. Umístěná je v rozlehlém, pavilónovém areálu bývalé střední školy. Budova i její okolí je postupně dotvářeno tak, aby vyhovovalo potřebám žáků i realizovaným činnostem školy.

Vzdělávání žáků s větším rozsahem postižení probíhá ve 2 třídách. V době inspekce do nich bylo přijato celkem 10 žáků, z toho 8 se středně těžkým mentálním postižením (dále „STMP“) a 2 s lehkým mentálním postižením (dále „LMP“). V obou třídách jsou společně vyučováni žáci z více ročníků. Složení tříd vychází z dobré znalosti žáků, jejich vzdělávacích předpokladů, individuálních projevů a potřeby speciální péče. Výuka 3 žáků probíhá podle *Školního vzdělávacího programu pro obor základní škola speciální - Škola je hra* (dále „ŠVP ZŠS“). Podle dobíhajícího programu *Vzdělávací program pomocné školy* č.j. 24 035/97-22 je vzděláváno 7 žáků, z nich 2 s LMP na základě doporučení školského poradenského zařízení. Výuku zabezpečuje 5 pedagogických pracovníků.

Od poslední inspekční činnosti škola ukončila poskytování vzdělávání na odloučeném pracovišti v Ivančicích, odkud jen část žáků přešla do Želešic. Tím došlo k dalšímu snížení počtu žáků, které započalo v září roku 2008 reorganizací a přestěhováním školy do nových prostor areálu střední školy. Od té doby počet žáků školy významně poklesl asi o 40 %. Kapacita školy byla v tomto období využita průměrně na cca 43 %. Snížil se i počet pedagogických pracovníků školy, a to asi o 20 %, (z toho jen v roce 2010 o 9). Pozitivní změny jsou v materiální oblasti. Škola postupně zlepšuje prostředí i vybavení budovy (výměna oken, doplňování pomůckami i materiálem). V letošním roce začne realizovat zateplení budovy a decentralizaci kotelny. Na financování se bude podílet zřizovatel a zčásti budou využity prostředky z *Operačního programu Životní prostředí*. Velmi dobré výsledky škola v posledním roce dosahovala ve sportovních výtvarných a dramatických aktivitách.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola vytváří podmínky pro rovný přístup žáků se STMP ke vzdělávání v souladu s platnými právními předpisy. Dobře informuje o způsobu přijímání i vzdělávací nabídce prostřednictvím vlastních webových stránek, oznámení ve škole, letáčků pro rodiče a prezentací na poradenských pracovištích, MU Brno a na odborech sociálně-právní ochrany dětí v Brně a blízkém okolí. Při přijímání postupuje v souladu s právními předpisy a o průběhu vzdělávání vede řádně dokumentaci.

Průběh vzdělávání a realizaci různorodých zájmových činností i dalších aktivit pozitivně ovlivňuje bezpečné materiální i psychosociální prostředí, které škola systematicky vytváří. Významně se na tom podílí součinnost v působení výchovné poradkyně a školní metodičky prevence. Oblast primární prevence má škola dobře zabezpečenu. Významným prvkem je bohatá škála mimoškolních aktivit, které podporují rozvoj sociálních kompetencí a celkovou socializaci žáků se STMP. Nový *Minimální preventivní program*, který vznikl po sloučení pracovišť, je sice promyšlený, ke zvýšení účinnosti by přispělo vytvoření plánů jednotlivých tříd, přizpůsobených potřebám a možnostem žáků. K předcházení projevům rizikového chování škola přispívá také zapojením žáků do tvorby školního časopisu *Naše noviny*. Seznamuje tím současně žáky i širokou veřejnost s aktivitami a úspěchy školy. Spolupráce výchovné poradkyně s pedagogy při hledání odpovídajících přístupů k žákům se STMP se promítá v jejich bezproblémovém zařazení do vzdělávání i převážně klidném průběhu výuky. Přestože kontakt s rodiči z důvodu umístění většiny žáků na internátě je omezený, škole se dobře daří zajišťovat jim účinnou poradenskou pomoc jak při řešení jejich výukových obtíží, tak i při zajišťování uplatnění po ukončení školní docházky.

ŠVP ZŠS je dobře zpracovaný a splňuje základní požadavky. Ke zkvalitnění přispěje přesnější formulování výchovných a vzdělávacích strategií školy, konkretizace námětů a činností pro realizaci průřezových témat i ujasnění cílů, kritérií a časového rozvržení vlastního hodnocení. Disponibilní hodiny byly promyšleně využity v souladu se záměry

školy a s potřebami žáků se STMP pro posílení výuky v oblasti řečové a výtvarné výchovy a také výchovy ke zdraví.

Výuka žáků se STMP byla organizačně i personálně dobře zajištěná. Respektovala potřeby a možnosti žáků a vycházela z výsledků pravidelně prováděného vyhodnocování jejich pokroků. Uplatňované vzdělávací metody a formy směřovaly k rozvoji osobnosti žáků se snahou vyrovnávat jejich handicap pro lepší uplatnění v životě. Společné a skupinové formy práce kromě upevňování a rozšiřování znalostí dobře podporovaly také schopnost spolupracovat, pomáhat si a domlouvat se. Činnosti diferencované podle schopností žáků cíleně rozvíjely jejich dovednosti a návyky související s osvojováním základů čtení, psaní a počítání. Vzdělávání provázela vstřícná pomoc vyučujících. Motivaci žáků pro učení posilovalo cílené využívání vhodných pomůcek a pro žáky zajímavých, oblíbených činností. Hodnocení výsledků žáků probíhalo podle stanovených pravidel a zohledňovalo jejich osobnostní zvláštnosti. Méně důsledná však byla práce s pravidly správného chování a soužití. Někdy proto vznikal zbytečný hluk a vzájemné rušení při činnostech. Ne vždy byli žáci také vedeni k plnění nebo dokončení úkolů, přestože to bylo v jejich možnostech. Částečně tím byla nepříznivě ovlivňována jinak pěkná atmosféra při výuce.

Výsledky, které žáci prokazovali v jednotlivých oblastech, byly v souladu s jejich možnostmi. Svědčily o systematické snaze školy rozvíjet všechny kompetence a posilovat jejich funkční gramotnost. Dobré úrovně žáci dosahovali v kompetencích k učení, nižší v kompetencích sociálních, personálních a občanských. Socializaci a posilování sebevědomí žáků se STMP významně ovlivňuje jejich zapojování do sportovních akcí organizovaných o. s. *SPORTMENT* i do dalších, zejména kulturních aktivit školy.

Škola se systematicky zabývá sledováním úspěšnosti žáků po celou dobu jejich vzdělávání. Způsob a kritéria slovního hodnocení uvedené v ŠVP ZŠS umožňují posuzovat výsledky podle jejich možností a schopností, nekorespondovaly však s pravidly, které jsou součástí Školního řádu. V průběhu inspekce ředitel k tomuto zjištění přijal opatření k nápravě. Na jednáních pedagogické rady učitelé pravidelně analyzují IVP, hodnotí výsledky vzdělávání jednotlivých tříd a ke konkrétním zjištěním přijímají opatření ve prospěch žáků. To vše má pozitivní vliv na rozvoj jejich osobnosti a dosahované výsledky.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola splňuje předpoklady pro zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Ředitel, který školu řídí od roku 1992, splňuje požadavky pro výkon funkce. Zpracoval *Dlouhodobou koncepci a plán školy na období 2008 – 2011*, které realizuje prostřednictvím plánů pro jednotlivé školní roky. Ve výročních zprávách jejich plnění analyzuje a závěry využívá pro plánování dalšího období. Své povinnosti stanovené zákonem zodpovědně plní. Svědčí o tom skutečnost, že ke zjištěním z inspekční činnosti v roce 2009 přijal účinná opatření. Jednotlivé kompetence v řízení školy promyšleně a rovnoměrně rozdělil mezi vedoucí pracovníky a ostatní zaměstnance. Zpracoval vlastní hodnocení školy, zavedl systém kontroly, doplnil školní řád a zajistil projednávání důležitých dokumentů školy se školskou i pedagogickou radou. Hospitační činnost ponechal své zástupkyni, která ji velmi pečlivě zaznamenává, analyzuje a závěry projednává s učiteli. Na základě promyšleně zpracovaného plánu se řediteli podařilo do dalšího vzdělávání zapojit rovnoměrně všechny zaměstnance. Pozitivním důsledkem dobré úrovně řízení je funkční informační systém a efektivní pravidla pro vedení povinné dokumentace. Rezervy v metodické činnosti jsou v tom, že kromě pedagogické rady, která

projednává zejména výsledky vzdělávání žáků, nejsou ve škole ustanoveny žádné jiné metodické orgány. Do značné míry je tím omezeno vzájemné předávání nových informací a zkušeností pedagogů i možnost odborných diskusí k realizaci vzdělávacích programů.

Personální podmínky pro vzdělávání žáků se STMP má škola příznivé. Z pěti pedagogických pracovníků, kteří se na výuce podílejí, 4 splňují odbornou kvalifikaci.

Materiální a finanční podmínky umožňují bezproblémově realizovat vzdělávací činnosti a vytvářet pro žáky bezpečné prostředí. Areál bývalé střední školy poskytuje dostatek prostor pro pokrytí potřeb školy. Odborné učebny, tělocvičnu i zařízení samostatné budovy pro volnočasové aktivity mají možnost využívat všichni žáci školy. Kmenové třídy pro vzdělávání žáků se STMP jsou dostatečně velké, vybavené odpovídajícími pomůckami pro výuku i relaxaci. V jedné z nich, umístěné v prostorách mateřské školy, však velikost lavic a židlí neodpovídala vzrůstu žáků. Celkově však areál svou čistotou a výzdobou vytváří příjemné prostředí pro vzdělávání.

Spolupráce školy se zřizovatelem je velmi dobrá, díky ní dochází k postupnému zlepšování zejména materiálních podmínek pro vzdělávání. Spolupráci se zákonnými zástupci žáků se STMP nepříznivě ovlivňuje skutečnost, že většina z nich je na internátě. Kontakt jejich rodičů s učiteli je proto telefonický nebo písemný a k osobnímu jednání dochází především při řešení závažných problémů žáků. Školská rada k činnosti školy výrazněji nepřispívá, projednává pouze dokumenty předložené ředitelem školy. Významné pro prezentaci školy i výsledků žáků jsou pestré aktivity školy pro veřejnost (prodejná výstava výrobků žáků, dny otevřených dveří, divadelní představení). Spolupráce s pracovním terapeutickým dílnou pro mentálně postižené *V růžovém sadu* se od poslední inspekční činnosti ještě prohloubila. Podstatně obohacuje zájmové aktivity školy i její vybavení pro hry dětí. Pokračující spolupráce s Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity rozšiřuje odborné kompetence pedagogů. Velmi dobrou úroveň má spolupráce se sociálními kurátory, institucemi péče o mládež, policií apod. při řešení problémů žáků i jejich rodin. Oboustranně vstřícná spolupráce s odbornými poradenskými pracovišti má pozitivní dopad na kvalitu vzdělávání podle individuálních potřeb žáků.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje žákům se STMP vzdělávání v souladu se zařazením do rejstříku škol a školských zařízení. Zajišťuje jejich rovný přístup ke vzdělání a zodpovědně přistupuje k vytváření bezpečného prostředí i k prevenci projevů rizikového chování.

Finanční prostředky přidělené škole a příznivé materiální i personální podmínky umožňují realizovat cíle dobře zpracovaného ŠVP ZŠS i dobíhajících vzdělávacích programů v souladu s potřebami žáků.

Řízení školy se od poslední inspekce zefektivnilo. Vedení školy má jasnou představu o zaměření školy, vychází z ní při plánování a organizování jejího chodu.

Vyučující zajišťují žákům se STMP kvalitní výuku respektující jejich možnosti, schopnosti a potřeby. Vytváření základů klíčových kompetencí i funkční gramotnosti žáků účinně podporovalo příjemné prostředí tříd a tolerantní přístup pedagogů ke každému žákovi. Cílené zapojování do běžných aktivit školy i mimořádných akcí výrazně přispívalo k jejich maximálnímu začlenění do společnosti.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu *Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno*, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (*csi.b@csicr.cz*) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 7. června 2011

(razítko)

PaedDr. Hana Sedláčková, školní inspektorka

Sedláčková Hana, v.r.

Mgr. Jana Vágnerová, školní inspektorka

Vágnerová J., v.r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Svobodová H., v.r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně dne 8. 6. 2011

(razítko)

Mgr. Leoš Huzlík, ředitel školy

Huzlík L., v.r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky byly/nebyly podány.